

ЩЕ ОДНА НЕНАДРУКОВАНА СТАТТЯ ФРАНКА ПРО ШЕВЧЕНКА*

Іван Франко, популяризуючи українську літературу серед широких кіл польської громадськості, найбільше уваги приділив Тарасові Шевченкові. Бібліографи нараховують 13 статей, нарисів і заміток про життя й творчість Шевченка, опублікованих Франком у польській пресі 80-х і 90-х років XIX ст. («Prawda», «Kraj», і «Kurier Lwowski»). До цих матеріалів необхідно додати і дві статті І. Франка, які зберігаються сьогодні у Відділі рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Назви цих статей такі: 1. «Literatura rusińska w Galicji» з двома підметами: «Pamiętkowy numer "Zori" w 25-tą rocznicę zgonu Szewczenki. Zamiar wydania albumu pamiętkowego z tej że okazji» (ф. 3, № 687). Першу статтю, яку Франко написав у 1886 р., мабуть для варшавської газети «Prawda», вперше опубліковано в перекладі на українську мову в третьому номері журналу «Жовтень» за 1967 р. Стаття «Характеристика Шевченка» — це автограф доповіді, що її прочитав Франко 25 січня 1889 р. у Львові в «Читальні для жінок» для польських слухачів. Рукопис цієї доповіді нараховує 6 аркушів (формату 22,5 на 14,5 см), списаних дрібним Франковим почерком на обидвох сторінках. У ньому після короткого вступу, що інформує про селянську тематику в світовій літературі, охарактеризоване життя і творчість Т. Шевченка. Перед читачем яскраво виступають усі етапи життєвого і творчого шляху Кобзаря. Ця рукописна стаття займає важливе місце серед шевченкознавчих праць Франка, стала основою для пізніших його публікацій. Франкові статті про Шевченка, надруковані згодом у журналі «Зоря» (1891, № 5, стор. 86–90) і газеті «Kurier Lwowski» (1893, № 62–64 і 66–68), — це її варіанти. В них поряд з поширенням є і скорочення, що повинно привернути увагу шевченкознавців.

Стаття Франка «Характеристика Шевченка» як цінний причинок для шевченкознавства заслуговує на те, щоб опублікувати її друком.

* Подаємо за: Пачовський Т. Ще одна ненадрукована стаття Франка про Шевченка // Українське літературознавство. — Випуск III: Іван Франко. Статті й матеріали. — Видавництво Львівського університету, 1968. — С. 121.